

Fotoğraf / Photos
Şerife Deniz Ulueren

Konak Yalı Camii

(İngiliz Ayşe Camii)

Yalı Camii'nin hangi tarihte ve kimin tarafında yapıldığına dair kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Bilim adamı M.Aktepe'nin Ankara ve İzmir'de vakıf defterlerinde yapmış olduğu incelemeler sonucunda, o yıllarda İzmir'de Ayşe hanım adında hayırsever bir hanım bulunduğu bu hanımın deniz kıyısında bir medresesi olduğu ve ayrıca dedesinin medresesinin avlusunda bir camii inşa ettirdiği anlaşılmaktadır. Tarihi kesin olarak belli olmasa da caminin

XVIII.yy. 1309(1891-95) yapısı olduğu anlaşılmaktadır. Birinci Dünya Savaşı yıllarında Vali Rahmi Bey'in camiye onarttığı bilinmektedir. Caminin kapısı üzerinde bulunan mermer süslemeler ile, Mimar Tahsin Sermet'in yapıtı olan Milli Kütüphane ve Milli Sinema'daki mermer süslemelerin benzerliği göz önüne alınırsa, bu onarımın Mimar Tahsin Sermet tarafından yapılmış olduğu düşünülebilir.

1964 yılında yapılan son onarımda caminin cephesinde bulunan Kütahya çinilerinin büyük bir bölümü sökülmüş, yalnızca pencere ve kapı sövelerindeki (Kapı ve pencerenin yerleştiği kasa, çerçeve) bırakılmıştır. İç süslemeleri oluşturan malakari (Tavan ve duvarlara yapılan kabartma, tezyinat. Eski camilerde kubbe ve taban süslemelerinde çok kullanılmıştır.) bordürlerde değişik tarihlerde yapılan sıvalarla kısmen kapanmıştır.

Konak Yalı
Mosque (British
Ayşe Mosque)

There is no concrete information on when and by whom Yalı Mosque was built. It has been established as a result of the studies made by scientist M. Aktepe in foundation books in Ankara and Izmir that in those years, there was a lady philanthropist named Ayşe Hanım in Izmir and she had a medresah by the seashore and that she had a mosque built in the yard of her grandfather's medresah. Although its date is not known conclusively, it is believed that the mosque was built in 18th Century 1309 (1891-95). It is known that Governor Rami Bey had the mosque repaired during the 1st World War. Considering the similarity between the marble decorations on the door

of the mosque and the marble decorations on the National Library and National Cinema which are the works of Architect Tahsin Sermet, it may be assumed that such repair may have been made by Architect Tahsin Sermet.

In the final repair done in 1964, a large portion of the Kütahya tiles on the façade of the mosque were removed with only those on window and door frames remained. The malakari (relief decoration on ceiling and walls used frequently in dome and floor decorations in old mosques) borders forming the interior decorations were partially covered by the plastering applied at various dates.

Son düzenlemelerden önce dışı tamamiyle Kütahya çinileriyle kaplı olan yapının, bugün pencere etrafları ve alınlıkları 19.yy'ın en iyi Kütahya çinileriyle süslüdür. Pencere kenarlarını kaplayan çiniler beyaz zemin üzerine mavi, lacivert, kırmızı, yeşil ve sarı renkli iri şakayıklar, çiçek rozetler, kıvrık, dişli iri yapraklar ve bahar çiçekleriyle bezelidir. Çini satırların içinde pencere kenarını profilli mermer bir bordür kuşatır. Sivri kemer alınlığın içinde firuze ve mavi üzerine beyaz arabeskler işlenmiştir.

Today, window surroundings and frontons of the building, the exterior of which was fully covered by Kütahya tiles prior to the recent repairs are decorated with the best Kütahya tiles of 19th Century. The tiles covering the edges of windows are decorated by blue, navy, red, green and yellow colored large peonies, flower rosettes, curved, large leaves and spring flowers on white background. A profiled marble border surrounds the window edge in tile surfaces. White arabesque figures are applied on turquoise and blue inside the pointed arch fronton.

